

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI HETILAP,

Megjelenik: minden vasárnap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K, egy hónapra 80 fill.
Egyes szám ára 16 fill. $\diamond \diamond$ Nyiltár sora 40 fill.

Felolvasó szerkesztő és lapfajlagos:

DR. NAGY BÉNI ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG: Dr. Nagy Béni ügyvéd irodája, Csikszeredában, hova a lap szállom: rózsát illő közelmények költendőik.

KIADÓHIVATAL: Lótz János könyvnyomdája Csikszeredában, hova a hirdetések, nyiltári közelmények, előfizetési pénzek stb. költendőik.
Kéziratok nem esznek vissza. ; Hirdetési díjak legelőbbben számítatnak

Szépen vagyunk.

Egyik közéleti cikkünkkel azzal végeztük, hogy a székelységek kötelessége utat törni a lajta hidjáig s köteles sége annak homlokzatára a personál unio cég tábláját feltűzni.

Az események ebben nekünk rohamosan kezdenek igazat adni, mert Magyarország belbékéjének könnyelmű feladása után, az alkotmányos kormány nemcsak az ott ejtett sebeket meg nem orvosolta, s nemcsak tekintélyével a nemzetiségek agyarkodásait el nem némitolta, hanem most a külügyminiszter ur nagyobb dicsőségére, az ország diplomáciai képviselőjét Oláhországban meletkődösik, arczulverik.

Más államokban az ilyes tényekért fegyverhez szoktak nyulni, mert ill nem személyes sértésekről van szó, hanem az otah kulturilga csufost ámadásáról Magyarország ellen, — nálunk megelégszenek a külügyi tárgyalásokkal, s Magyarországon megmarad a galád sértés, Kulsera uron a pof.

Kellett ez nekünk! Kellett Bukarestben kiállításunk fényével a szennyes tüszök mocskait eltakarítani! Idegen földre kellett mennünk, hogy jóakarattunkért ily eszofosan inzultáljanak! A székelypáros és székelypunkás szorgalmát, amely utóvégre is Oláhországnak hoz érett gyümöl-

csöket, így kellett leköpdö-tetni! Az ország önértelét, büszkeségét, méltóságát ilyen szörnyű kvalifikálhatlan támadásnak kellett kiténni! Nem elég, hogy itthon vérzünk, hátraköltől kezünk lehetetlenségében szabadon ostoroz a német, hanem Luegere utján, még egy nyomoru helola által is megrugdoslat.

És nem látunk semmi mozgalmat, semmi komoly törekvést, mely a teljes elégtétel eszközeihez nyulna. Hát ország vagyunk mi? hát van kormányunk? van országgyűlésünk? hol van az a szörnyű vehemens képviselőház? Agylágyulásban szenved! Királyi jog az összehívás. A király azt teszi, a mit a miniszterium tanácsol, de a miniszterium most hallgat, ki fürdözik, ki a fekete könyvbe jegyez, ki pedig Jászberényben ünnepele. Ilyen kicsinységért dehoggy farszítja össze a képviselő urakat. Nem bizony most nem szabad.

Szent isten! Oda jutottunk hát, hogy egy törvénytelen adminisztrator kis újjának vérszécsért szabad volt az ezredeket mozgósítani, — de midőn Magyarország államiságának megalázásáról van szó, akkor még hazulról is szerte válnak, nehogy a hü szöveltséges érdekei valaminek megsértessenek.

Ezt az 1867-ik évi XII. t.-c. nem mondja, az nem engedett az ország méltóságán ilyen föltol ejteni; Deák Ferencz

az ilyen megalázásához hozzá nem járult, — és megalkuvó koalíciós kormányunk álláspontját ennyire mégsem adhatta fel.

Ugy látszik a stámi ikrek egyike csak eszköz a másik kezében, csak hogy ez a másik nem mi vagyunk s nem is mi leszünk, mert nem tudunk akarni és gyengék vagyunk tudni. A mi akarátunk türelm, és tudásunk szégyen. Hát ugyan mi másra született volna a magyar, mint türelmelele és szégyenre!

Adót tud fizetni más is, az könnyű dolog különösen ha van miből; önmagával tud kötelekenni más nemzet is, ha nincs kéznél ellenség: de midőn büszkeségért megsértik, azt még a montenegro tal nem türi, erre csak a magyar van predestinálva.

A kiállítások alkalmával az azokban résztvevő országok nemzetközi terenuhá lesznek. Az angol levetközi egykedvűségét, a francia büszkeségét, a német tartózkodását, a muszka durvaságát, az olasz könnyelműségét, csak a magyar tarlja meg nyiltóságát, s mint ilyenek lesznek mindannyian a testvérek a törekvésben, a törekvés elismerésében, s most ez a tunya olá kezdli sértetenni ezt az egyesült testvériséget a midőn hozzá jöttek viskóját kifatarogni, s iparuk és művészeikkel hátramaradottságát lakargatni.

Hogy merte megbecstelenteni ezt a nemzetközi terenturót Gradistennuja, vagy

A „SZÉKELYSÉG” EREDETI TÁRCÁJA.

A hütlén Lidi.

A faluban végig hangzott még egyszer utoljára a sorozás otá mindennap hallható nóta, a mely így kezdődik: „Októbernek elején be kell rukkolni.”

Milyen gyorsan el jött ennek is az ideje! Bezzeg majd lassuban fognak mulni a napok ott bent a városban, abban a rettenetes nagy sárga házban, a kaszárnyában.

Hajnali virradóra megindul a sok kocsi, mindegyiken öt-hat felpántlikázott legény dalol összeülkekezve s mindegyik kis kapuból szomorúan intogat egy-egy könyvekkel teleírt kezzenő utánuk. A fehérnép bucsuzik fölük három hosszú esztendőre, vagy talán örökre, ki tudná megmondani? hiszen a katoná életé csupa bizonytalanság.

Egyik-másik mölössabb leány egész a városig kíséri szíve váluasztottját. Olyan néhez az elválás, de hát meg kell lenni, úgy kívánja a király parancsa és az ország törvénye.

Gergő Mátyás leánya, a szépséges Lidi is ott szomorkodik az édes anyja mellett, az egyik széken; alig tudja visszatartani a sírását, ha két órá szeme összeülkekezik deli völégényével, mert hát az is ott ül a dalolók között a hátsó ülésen. Hiába, fia a néhai öreg bírónak, viszik Tóth Ferkót is, viszik huszárnak, nem ismer a katonai regula kivételét.

A mikor betérnek a kaszárnya széles udvarába, az inspeksiós őrmester le sem tudja venni róluk a szemét, módnólkül tetszik neki az az összeülkekezve bucsuzó gyönyörű pár, mert hogy az Uristen jókedvében történette

őket, azt még a vak sem tagadhatja. Szinte rosszul esik annak a marconaképp, nagybuszú őrmesternek, hogy szót kell őket váluasztania, de hát ő neki is parancsa van, szigoru parancsa, hogy a trombita-szóra állítsa össze az új katonákat, pedig már abba is hagyta a trombitás a hátrnas jeladást.

A meddig látják egymást, folyton intogatnak a kendőjükköl Gergő Lidi és Tóth Ferkó, míg végre eltűnik a legény a sokudvaru nagy kaszárnyában s Lidit is felszólítják az öregek a szakérre, mely síró nyikorgással döngött tovább a piac felé, a hol összeveszeszik a nőre szükség van ottthon, ahol meg is etetik az állatokot s aztán szomorúan indulnak vissza ugyanazon az úton, amelyen jöttek, nótázás nélkül szóvalnál, lecsüggesztett fejfel. Csak a jó Isten tudja, hol járnak a gondolataik?

Hejl de lassan járt ezután az idő szakere. Mintha esiga lett volna minden nap, alig tudott hajnalot alkonyig érni, de azért mégis csak újra virradt és újra alkonyodott. Akár minő lassan, mégis tell az idő s egyszer csak megint egész észrevétlenül úgy fordult, hogy gyorsabban kezdtek perogni a napok. A második esztendő már fele olyan hosszú sem volt, mint az első. Hiába, már olyan az ember természeté, hogy mindenbe bele tud szokni. Azt a cifra papírra írt levelet sem várta olyan nagyon türelmetlenül Lidi, mint eleinte. Ha meghozta a posta, elolvasta! Ha ideje került felett is rája a szegény esekedő katonának, aki mikor minden leelőben a szemére húnnya, hogy miért oly kurta a váluaszt, s utoljára még ilyen kurbit sem kapott. Nem ért rá a felken, mas helyett inkább

ki-ki osont a gyepű mellé, ott várta már Gazsi Pali, aki bizony több ember volt az ő hü Ferkójánál. Ő már kiszolgált a császárt, éppen akkor eresztették laza, a mikor Tóth Ferkót elvették.

Mire harmadszor is eljött október eleje s a rekruták megint burkolkodtak, Tóth Ferkó a káplár ur, csak ezkéttől a régi pajtásoktól tudta meg, hogy otthon nagy dolgot esett a napokban. Az öreg Gergő Mátyásnak elvette az Isten a szemé világot, megvakult buz a szegény, tehetetlen ember. Ki vezesse most a gazdáltságot? Fia nem volt, leányá is csak egy. Férfi kell a házhöz. Egy hosszú esztendőig nem várlatának, míg Ferkó haza kerül a katonaságtól. Hát bizony nem is lehet rossz néven venni az öregtől, hogy Gazsi Palinak ígerte a leányát, meg a jószágát. Egy hét múlva, éppen új borra lesz a lakás is.

Összeszorult e szavakra a szegény káplár szíve. Hanem azért nem szolt egy szót sem, csak oda állt a reporter, a kapitány ur elébe s atól kért allassan szabadságot vagy 48 órára. Megkapta.

Föltette Tóth Ferkó a legszebb ruháját, eszillogott ruja minden; a eskőtől a sarkantyúig. Kocsit is kapott a pineón.

Otthon egyenesen Gergőék házának tartott. Ott javában mostak, vasaltak, hogy rendben legyen az új menyecske meringja. Lidit is a vasaló asszonyok közt fogta. Ki is ejtette a drágálatos íjtedőben, láttára a vasalót a kezéből. Félrehívta a nagy szobába egy szóra. Remegve sompolygott utána a leány. Nem merte németelni égo két szemét.

Nefélj tölem Lidi (nem ellenségekpen jöttem) csak egyet akarok kérdeznii, s

az annak háta megett álló kormánya és kulturájára? Hiszen ennek rendes körülmények között egyenes következménye volna a kiállítás résztvevő nemzetek illakozása, a kiállítás teréről azonnali visszavonulása és a megsértett nemzet fegyveres elégtétel kérése, mert ismételtük, hogy ill nem inzultus, hanem a magyar nemzet egyenes megsértése forog fenn.

De nekünk tillyel hány az olá, mert bizik Pallavicini erélytelenségében, az olá légkörben megatalkodott Goltchovszky sükettségében, s leginkább a magyar tehetettségében, vagyis a siami ikrek másikkában.

Jól van ez nekünk, bénaságunk tudatában miért kellett versenyre cibikelnünk más nemzettel? Jól van ez nekünk, ha nem jutott eszünkbe Mihály vajda, Hóra-kloska, Abrudbánya, Nagyenyed, s a tavaszi olá fészkelődés és jól van ez nekünk, ha nem jutott eszünkbe, hogy a siami ikrek egyike vagyunk. hogy államiságunk csak akkor domborodik ki, ha a németnek szüksége van reánk.

De törökösünket ne bénítsa meg ez a kínos incidens, az épen arra jó, hogy aléltóságunkból magunkhoz térítsen, s a helyzet teljes felismeréséhez vezessen. Tavol van tőlünk, hogy ezért a mostani vagy a megelőzőt kormányokat vádoljuk. 1867 kiindulásnak jó volt, de ha felismertük a kezdetet követő félszepségeket, melyek itt is, ott is bénaságunkat árulták el. törekedni kellett volna legalább lépésben haladni a javulás útja felé.

E tekintetben hibásak a kiegyezés utáni kormányok, s tagadhatatlanul hibás maga az ellenzék is, mert mindig csak általánosságban támadta a kiegyezés helytelenségét, de hogy a közjogi hiányok milyenek állanak, azt soha sem részletezte.

Midőn a nemzeti párt megalakult, a követelések egy részét legelőször Apponyi formulázta, s az a kis mag a Nessi-féle affér után bekövelkezett obstrukció alatt

uztán nem álluk az utadba. Mond meg igazlekedre kinek az akarutából megy Gúzi Pálhoz?

— Az édes apám kívánja, — hebegete halálsápadtan a leány.

— Hazugsz te állok teremtés, érzem, hogy tudsz. Áram után, elhagyál — hol van a esábitód, annak is mondani akarok valamit utóljára?

— Ott van bent a másik szobában. Átmentek oda. Nem volt bent senki, pedig mindenki bizonyította, hogy oda ment be, mikor Ferkót jönni látta. Ott is volt az istenadta esakholgy a kemencébe bujva. Ugy rántotta ki a huzsár a lábánál fogva. Reszketett a gyáva mint a koesonya és sírva-ríva jujveszékelt, hogy nem oha semminek. Végig mérte a huzsár tetőtől-talpig a szemével s aztán elfordulva 16b, csak emyit mondott a leánynak:

Nem átkozlak Lidi! Nem kívánom, hogy az Isten verjen meg. Meg vagy te már verve! Ilyen hitvány emberrel nem szokott számolni egy huzsár. Kutyamosó volt ez a katomságom is, nem kutoma.

Azzal sarkon fordult. büszkén, kiegyenesedve. Olyan szépen esengett messziről a sarkantyúja, hogy öröm volt hallgatni. Ki is állt a kis kapuba valamennyi felérőnc, mikor végig haladt az után özvegy édes anyja házatja felé.

Harmadnap reggel újra bent volt a kaszárnnyában. A kapitány ur nagyon megdicsértte, meg kezel is nyújtott neki, a mikor jelentette:

Kapitány ur, alássan jelentem, itt maradok örökre, mert édes anyámon kívül a lovamat szeretem a legjobban a világon.

A. L.

egyre fejlődött, míg 1906. április elsején a dér meg nem ütötte.

És hiába minden igyekezet, hiába minden hazafias lelkesedés, nem lesz vége ennek az örökös lealázásnak mindaddig a míg a lajthán tuli tartományokkal közöségben leszünk. A józan hazafiság százszor leroskad a kereszt alatt, százszor megjárja a kalváriát s a tömeg megfeszítést követel, most csak az embekekben és nem a rendszerben keresi a hibát.

De mégis van az emberekben is hiba, mert lehetetlen, hogy a mostani s az azt megelőzőt kormányok valamelyike, vagy legalább azoknak elősebb szemülagjai észre ne vették volna a hohenzollerek célját; lehetetlen, hogy egy vagy más alakban ne kaplak volna alkalmat annak megismertetésére.

Hibázták tehát a személyek abban, hogy ezt nyilvánosságra nem hozták, és hibáztak abban, hogy a magyar nemzetnek meg nem mondták már rég, vagy meg nem mondják legalább bár most, tegyelek le minden reményről, ez a 67-es ut cészle soha sem vezet.

Ila tehát mi, akik a magyar haza megmentését nem az örökös egyezkedési kísérletekben, nem az állandó meddőségben sülő tárgyalásokban kerestük. hanem kerestük abban, hogy közöttünk és a lajthán tuli tartományok között kizárólag csak a király személye legyen a kápos: a kormányok osztályhordozói, a gyógyíthatlan politikai betegségben szenvedő hülyék és az alkotmányvédelem kancsal akkrohalái megostorozhatnak, az ök szempontjából hazaárulóknak nevezhetnek, de vergődésük minket kitüzött czelunktól el nem tántorit, meggyözödésünkkel ki nem forgat, mert tudjuk, hogy előbb-több az egész Magyarország így fog gondolkodni, s tudjuk, hogy különösen a székelyföld aléltóságából gyorsan magához fog térni.

A hét története.

Kiegyezés Ausztrával. — A kassai negyvennyolcas ünnep. — Az orosz vérfürdő. — Magára gyujtotta a házat. — Agyonlöt törvénybíró. — A Humbert család szabadsága.

Az Ausztrával újból megkötdendő kiegyezés tárgyában Beck báró osztrák miniszterelnök e héten egy napot töltött Budapesten, s azt az időt arra fordította, hogy Wekerle miniszterelnökkel a kiegyezési tárgyalás kérdését tüzetesen megbeszélje. Beck báró az osztrák rajkszatban tudvalegleg kijelentette, hogy a régi Széll — Körber-féle kiegyezést nem fogadhatja el, hanem ragaszkodik ahhoz, hogy a kiegyezési tárgyek egész komplexuma új megváltás tárgyává téssek. Ezt az álláspontját a Wekerlével folytatott megbeszélésnél is fenntartotta. Hírlik azonban, hogy Wekerle ebbe nem ment bele és így több, mint valószínű, hogy a kiegyezési kérdés újabb bonyodalmak elé állítatott.

Kassán vasárnap teleplezték az 1848-as honvédek emlékére emelt szobrot. Ugy a szobor teleplezése, mint az utána következett lakoma alkalmsával fontos politikai beszödeket hallottunk, melyek közül különösen Just Gyula képviselőházi elnök és Bolgár Ferenc államtitkár beszödeit tartatnak igényt fokozott érdeklődésre. Az ünnepely nevezetes momentum az volt, hogy felsőbb jóváhagyással nemcsak a honvédbeli, hanem a közös hadseregbeli tisztek is részt vettek.

Oroszországban patakóban folyik az

omberi vér. Már szinte elfásultunk az önna jövő hírek szenzációjában, melyekben csak tömegnépszárlások tudnak némi változatosságot keverni. A nagy, a borzalmas vérfürdők, keltének még a szokottnál kissé még nagyobb feltűnést. A lefolyt napok szolgáltak ilyen embertelen vérengzési eseménynyel. A kisnévi, a homali, a bijoszlói állatinságok eltérpülnek a Sziedelcebe rendezett pogrom mellett. Ötszáz halott és sebesült zsidó borítja a mindössze 28.000 lakót számláló községet. De az emberirtásnak ott — és egész Oroszországban — azért még ninesen vége. Szüntelenül tovább folyik az, hogy annál drágább legyen ára a szabadságnak, mely előbb-több mégien csak győzelemre fog jutni ebben az agyonsigázott, hullálg sanyargatott országban.

Borzalmas módon emészte el magát a fővárosban egy különöz budapesti ügyvéd. Henthaler József, ki évek óta meghasonlásban élt az emberekkel. Hétfőre virradó reggel a saját házában levő hálószobájában vértöcs közepén, holtan feküdvé találták, kezében egy hosszú késsel, melylyel a baloldali oldalbordák között szívet szarta keresztül. Könyvtárszobájá pedig lángokban állott. Magára gyujtotta a házat, hogy a halál annál biztosabban következze be. Valószínűleg pillanatnyi elmezavarában követte el végzetes tétét.

Gömör-Itzen f. hó 9-én szenzációs eset történt. E napon volt ott a bucsu, a bucsu után pedig nagy ivás. Az emberek gurádzlakoltak és a jelenlevő két esendő nem volt képes a rendet fenntartani. Este értesítették Barabos János törvénybíró, hogy fiát a esendőrik ütik. A törvénybíró fokossal és revolverrel felfegyverkezve neki rontott a esendőriknek, mire az egyik közülök lolotte őt. Valóságos esata fejlődött ki ezután, melynek csak a reggel felé Ajnásköröl, Fülekröl és Losoneröl rekvirált esendőrség vethetett véget.

A nagy Teréz és hozzátartozói ismét szabadságon vannak. A francia igazságügy-miniszter elengedte nekik a hátralevő bünsúlyos betegsége volt a főök, a miért a büntetést. Humbert Teréz a renesse női fogházban, férje, Humbert Frigyes pedig a vonarsi fogházban volt elzárva. Itt példában viselték magukat, de nem ez, hanem az asszonyok tetésük hátralevő részét elengedték. Humbert Terézben sürgösen kell végrehajtani egy nehéz és veszedelmes orvosi műtétet. Cinkostársai, Roumain és Emil Daurignac, akik kisebb büntetéseket kaptak, már régen kiszabadultak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Külfünetés. Pál Gábornak a esak-somlyói román káth főgimnázium örömes igazgatójának a király a tanügy terén kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül a királyi tanácsosi címot adományozta. Midőn a hírt, bír lapunk megjelenése renszere miatt egy kissé későbbben közrendjün, röviden kifejezést adunk örömlünknek és egyuttal konstátáljuk, hogy ez esetben a kitüntetés egy érdemes és jeles embert ért.

— **Kinevezések.** Szapos Gáspár, ügyszintén Szebeny Lukács díjtalan joggyakormokokat a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke-díjas joggyakormokkó nevezte ki a kézdívasárhelyi kir. törvényszékhöz.

Eljegyzések. Csikváplócán Lázár Miklós Csikvármegye másodaljegyzője a napokban jegyet váltott aranyituk Svaitze Boriskával Tusnádról. — Kolba Oszkár m. kir. esendőrhudnagy Gyergyószentmiklósban eljegyezte Csiky Dénes nagybirtokos

művelt és kedves leányát. Tilikét. Dr. Todor Béla ügyvéd pedig Sáskán Izabollával, Sáska Kajetán kereskedő kedves leányával váltott jegyet a mult heten.

— **Halalozás.** Vettük az alábbi gyászshirt: Alólirottak az összes rokonság nevében mélyen megszonorodott szívvel tudatjuk, hogy a szerető jó testvér, anyós és rokon özv. Balló Mártonné szül. Kisjeszeni Jeszenszky Klára életének 71-ik, házasságának 52-ik évgyűségének 2-ik évében hosszas szenvedés után, folyó hó 10-én d. n. 2 órakor elhunyt. A megboldogult hiült teteme folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor a halottas házból az ev. ref. szertartás szerint fog a helybeli köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni. Nyugodjék békében! Csikszereda, 1906. szeptember 10-én. Kisjeszeni Jeszenszky István ny. honvédelezredes és neje, Imre Vinczénné szül. Kisjeszeni Jeszenszky Borbála, mint testvérei. Özv. Balló Gáborné szül. Loyezel Mariska, mint menyec. Özv. Hints Gergelyné szül. Nyiredi Ilona és gyermekei. Dr. Nyiredi Géza neje és gyermekei, dr. Nyiredi Jenő neje és gyermekei, mint unokahuga, illetve unokaöccsei.

— **Színélet.** A mint értesültünk, jövő hónapban Fehér Károly szünetesülata városunkba érkezik és a téli szezon egész idejét nálunk szándékozik eltölteni.

— **Az erdészeti bizottság új elnöke.** Csikvármegye új alispánjának Beze Antalnak nyugdíjaztatása által a csikvármegyei közgazgatási erdészeti bizottságának elnöki állása üresedésbe jutott. A közgazgatási bizottság f. szeptember hó 10-én tartotta elnökválasztó ülését, amelyen Kállay Ubult, a vármegye főispánját választották meg egyhangulag a közgazg. erdészeti bizottság elnökévé.

— **Jegyzőválasztás.** Csikszentkirályon e hó 11-én tartott jegyzőválasztás alkalmával Boeskor Béla nagykiszsoni segédjegyzőt egyhangulag körjegyzővé választották.

— **A csiksomlyói r. k. iskolák pénzalapja pénzértára** ezután értesíti a kölesöntkereső közönséget, hogy a püspöki nagybizottmányunk felterjesztése alapján az erdélyi r. k. státus igazgatótanácsa az 1907. évi január hó 1-től kezdve a jelzálogos kölcsönök kamatjának 6¹/₂%-ról 5¹/₂%-ra a állítókétszínű kamatjának pedig 500 koronán belülről 8¹/₂%-ról 7¹/₂%-ra, 500 koronán felülről kölcsönre pedig 7¹/₂%-ról 6¹/₂%-ra való lecsökkentését engedélyezte.

— **A csiksomlyói r. k. főgimnáziumban** a beiratások f. hó 4-én véget értek. Beiratkozott összesen 361 tanuló, még pedig az I. o.-ba 69, a II. o.-ba 86, a III. o.-ba 61, a IV. o.-ba 45, az V. o.-ba 25, a VI. o.-ba 20, a VII. o.-ba 20 és a VIII. o.-ba 26 tanuló. Így a páruzamos osztály beállításra csak a II. osztálynál vált szükségessé, pedig vagy az I. vagy a III. osztály párhuzamosítását engedélyezte a főtanhatóság, de a kevés jelentkező miatt annak keresztülvitele lehetetlen volt. A tanulók számának esökkenését — főleg az I. osztályban — valószínűleg részben a tandíjnak felmérése is okozta.

— **A pénzügyigazgatóság elhelyezése.** Az új pénzügyigazgatóság elhelyezésénél felmerült volt az a terv, hogy a vármegye ideiglenesen a „Vigadót, adja bére a kincstárnak. Mint értesültünk, ez — a mindenképen helytelen tervezés végkép elvetett. A „Vigadó” namad továbbra is „Vigadónak” és a pénzügyigazgatóság ideiglenes elhelyezése a régi törvényház épületébe fog történni, amely ebből már a szükséges előintézkedések meg is tétettek.

— **Az erdélyi kisbirtokosság megmentése.** E címet viseli az a javaslat, melyet Éber

Ernő a kolozsvári gazdasági kiállításal kapcsolatban tartandó gazdasági ankété elé terjeszt. A javaslat célja az, hogy a székely akciókhoz hasonlóan fordítsanak figyelmet az erdélyi magyar kisbirtokosságra és a jának annak is segítséget, tünaszt. A javaslat főbb pontjai ezek: 1. rendezni kell népies előadásokat, háziipari, gazdasági tanfolyamokat; ismétülő iskolákat kell szervezni. 2. Megállapítani az eladósodás márvó. 3. Telepítés, parcellázás. 4. Gazdasági segítség. 5. Jó tenyészállatok betelepítése. 6. Legelőjavítás. 7. Mesterségek takarínányozás kiállítására. 8. Tejszövetkezetek. 9. Vetőmag kiosztás. 10. Gyümölcsoltványok, esemetők szétosztása. 11. Szőlők, gyümölcsösök és konyhakörtek beállítására. A javaslat második és harmadik része részletesen sorolja fel a vármegyei hatóságok, a gazdasági egyesületek teendőit, az állattenyésztési szabályrendeletek megújítását, sűrűgeti a képviselők közbenjárását, érdeklődését s főként azt hogy minden illetékes kísérelje figyelemmel a birtokfogalmat s járjon közbe, hogy birtokeladás esetén az érdekelte gazdaközönség juthasson a birtokhoz. A gyakorlati érzékekkel, tapasztalatok alapján megírt javaslat sorsáról annak idején hírt adunk.

— **Körrendelet a szoroásról.** Bolgár Ferenc államtitkár aláírásával a hivatalos lap mult vasárnap számában körrendelet jelent meg, mely szerint a honvédelmi miniszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy az ujoncozás tervet állapítsák meg, még pedig olyanformán, hogy az 1906. évre vonatkozó főszorozás — az eddigi késelelemre való tekintettel — folyó évi október 10-iktől november 30-ikáig legyen végrehajtható.

— **Érdekes röpirat.** Rendkívül érdekes és figyelemreméltó röpirat jelent meg a napokban Budapesten, Tali Ferenc Lajos tollából „Néhány szó a magyar nemzeti államképzéséről és a nemzetiségi kérdés megoldásáról” cím alatt. A szerző eleven tollal írt munkájában itt-ott kíméletlen, de mindig jónkarakó hangon veti szemünkre nemzeti hibáinkat s azt sürgeti, hogy Magyarországot mielőbb iparállammá kell tenni, mert csak így lehet nagy, szabad és független. A röpirat második része a nemzetiségi kérdések megoldásával foglalkozik s annak barátságos rendezésére új és figyelemreméltó módokat ajánl a képviselőház figyelmébe. A röpirat minden könyvkereskedésben kapható. Ár 30 fillér.

— **Székelyek kérvénye a képviselőhához.** Székelyudvarhelyen — mint a Magyar Tudósító jelenti — mozgalom indult meg azért, hogy a székely erdőbirtokosság az állami erdészet és erdőkezelés alól felszabadíttassék és az erdőtörvény a székelyföld érdekeinek és helyi viszonyainak megfelelőképp módosíttassék. A mozgalom élén a székely képviselőkkel egyetemben lengyelfalvi Orbán Ottó báró közbirtokossági elnök és Betegh Pál lapszerkesztő állanak. A közbirtokosság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy ez irányban feliratot intéz az országgyűléshez, melyet az illetékes minisztereknek is megküldenek. A feliratot az ősz folyamán nagyobb kiállításra hozza fel a fővárosba és adja át Justh Gyulának, a képviselőház elnökének, valamint az egyes minisztereknek. A közbirtokosság elnöksége már kinyomatta a képviselőházhoz és az egyes miniszteriumokhoz intézendő memorandumát, melyben a közbirtokosságok bajait bő részletességgel feltárják, s megküldötte az összes közbirtokosságnak aláírás céljából.

— **Sikerült az orsz. posztókv. árúházának** (Budapest, Rottenbiller-utca 100. szám.) 1000

vég nagyon jó minőségű tartós férfiruha szövetet egy csödbe jutott posztógyárostól potom áron megvenni. Ez okból szétküld vidékre utánvétel csak 6 koronáért egy teljes férföltönyre elegendő 3 méter nagyon jó, tartós, remek mintázatú szürke, barna és drapp seviot szövetet. Sötétkéket vagy feketeét 7 koronáért. A fenti céget t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Nyitvter. *)

Nyilatkozat.

Az alábbi sorok közzétételére felkértek bennünket.

Tokintetes Szerkesztő Ur!

„A nyár folyamán a kézdivásárhelyi „Székely Ujság”-ban Reek Sándor név alatt piszkolódo támadás jelent meg ellenem.

Ezzal annak érdemével nem akarok foglalkozni, mert ugy vagyok mint az a bizonyos lengyel. A Rákosi Viktor lapjának egyik közlelbbi száma a sajtó visszaélésével foglalkozva leírja, hogy a Tarnopolból jött lengyelt Pozsony utcán megtámadták a kőbor ebek. Botja nem lévén, követ keresett a földön, de az utóké flaszterezve lévén, nem kapott követ. Csodálkozott s uti naplójába jegyezte, hogy „Magyarországon a kövek meg vannak kötte és a kutyák szabadon járnak.”

Hogy azonban támadóm Reek Sándor, — ki melleleg mondvá körjegyző volt, de *fejveletlenül el lett csapva* s azután mint jegyzői irnok és később ügyvédi irnok volt, jelenleg pedig névleg ügyvédi irnok, de valóságban tagosítás elleni agens, — az általa is annyira óhajtott vádoltak padjára ülhesen: ellene a bünyenyítő feljelentést illetékes helyen megtettem. Különben a mérges darázs csak a nemes gyümölcsöt csipkedi, vadalmába nem harap.”

Csikszentmárton, 1906. szept. 14.

Bartalis Agoston.

*) Ezen rovatt alatt közlötöskért nem vállal felelősséget

Magyar gyártmány!!

Megerkeztek és nagy választékban kaphatók piperezappanak, sztomatin foppor és szávjíz, illatazerek, Gáspár-féle bajsusküttök stb. stb.

RATKAY ISTVÁN fodráz

Illatazerraktárban Csikszeredában.

SZEMERJAY FERENCZ

KÖNYVKÖTÉSZETE

CSIKSZEREDÁBAN

APAFI-UTCA.

Legjobb mellékkereset

nők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti „Styriai” kötőgép. — Árjegyzék ingyen. — Kedvező fizetési feltételek.

Első styriai kötőgépár

magyarországi képviselö, 60GL. J. L. mőgépez.

Budapest. VI., Csengery-utca 54.

